

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζηλοῦ καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Ἐπίκαιρον θεωροῦμεν τὴν διὰ τῆς ἀναδημοσιεύσεως τοῦ πρώτου κηρύγματος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑταιρείας ἐπανάληψιν τῶν λόγων, ἐξ ὧν ἀπέρρευσε ἡ ἰδρυσις αὐτῆς.

Μετὰ μικρὸν εἰσερχόμεθα εἰς τὸ δέκατον ἔκτοτε ἔτος. Καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦτον ἐγένετο βαθύτερον καὶ εἰς εὐρύτερους κύκλους ἀντιληπτὴ τῶν ὀλιγωτέρων τότε ἡ ὑποκάρδιος δδύνη. Καὶ γενικευθεῖσα ἐξεργάγη εἰς εἰρηνικὴν ἀλλ' ἀληθῆ κατὰ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν ἐπανάστασιν.

Μηδένα ἄς πλανήσῃ ἡ ἰδέα ὅτι κατὰ προτῶπων καὶ ἐξουσιῶν ἡ ὑπὲρ ἀνορθώσεως ὠρισμένων μόνον κλάδων τοῦ νοσοῦντος δένδρου ὁ ἀγών. Αὐτὸν τὸν κορμὸν ἡσθάνθημεν πάντες βαθύτατα πάσχοντα τὴν δὲ ἀκριβῆ καὶ ἀναμφισβήτητον διάγνωσιν τῆς παθήσεως διέλαβε τὸ κήρυγμα ἡμῶν ἐκεῖνο, δὲν ἔπαυσαν δ' ἔκτοτε ὑπομιμνήσκοντα «Τὰ Πάτρια».

Καὶ μέσον μὲν τῆς ἐσωτερικῆς ἡμῶν ἐξυγιάνσεως ἀπαραίτητον ἡ νομοθέτησις καλῶν νόμων. Ὁμολογήσωμεν ἔμως ὅτι τὸ καταδικασθὲν παρελθὸν οὐχὶ κυρίως καλῶν νόμων ἐστερεῖτο ἀλλὰ ἀγαθῶν ἐφαρμοστῶν. Καὶ ὁμολογήσωμεν ἐπίσης ὅτι δὲν ἦσαν μόνοι οἱ κατὰ καιροὺς κυβερνῆται οἱ παραβάται καὶ κακοὶ ἐφαρμοστὰι τῶν καλῶν νόμων, ἀλλὰ πάντες ἡμεῖς, διότι εἴμεθα λαὸς ἐλεύθερος καὶ ἐλευθερία ἐκτὸς ἄλλων καὶ ὑπὲρ πάν ἄλλο σημαίνει κοινὴν φύλαξιν τῶν νόμων καὶ κοινὴν εὐθύνην ἐπὶ τῇ κακῇ αὐτῶν ἐφαρμογῇ.

Βάσις ἄρα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐξυγιάνσεως καὶ θεραπείας δέον νὰ θεωρηθῇ πρῶτον μὲν ἡ βαθεῖα κατανόησις καὶ αὐστηρὰ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος ἡμῶν τούτου ὅσον καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ αὕτη δυσχερὴς εἰς ἀνθρώπους κακοσυνειθισάντας, ὅπως ἡμεῖς, καὶ ἀναγκαζομένους, χάριν τῆς ἰδίας σωτηρίας πλέον, ν' ἀλλάξωσιν αἰφνης τρόπον τοῦ ζῆν· καὶ δεύτερον ἡ προπαρασκευὴ τέκνων, δηλαδὴ τῆς ἐρχομένης μεθ' ἡμᾶς γενεᾶς, φιλονόμων οὐχὶ δὲ λόγῳ διαίτης καὶ παρατάσεως τῆς ὑπάρξεώς των, ἀλλὰ χάριν τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας καὶ δόξης, ἣν ἡμεῖς μικροῦ δεῖν, ἐσφαγιάζομεν καὶ κατησχύνομεν.

Τὴν βάσιν ταύτην, τὸ σωτήριο τοῦτο καθήκον ἀναπτύσσει τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο, καλοῦν ἔκτοτε ἡμᾶς μὲν νὰ ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸν ἀγνὸν καὶ ὠραῖον καὶ χριστιανικὸν βίον τῶν πατέρων, βίον ἀποδείξαντα ὅτι ἔχει τὴν χάριν νὰ θαυμάζεται καὶ τὴν δύναμιν νὰ μεγαλουργῇ, τῶν δὲ νέων νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν ἐλληνοπρεπεῖαν ἀνατροπὴν πρὸς ἀνάδειξιν ἀνδρῶν ἱκανῶν καὶ νὰ ζῶσι καὶ νὰ θνήσκωσιν ὡς Ἕλληνες. Ἄνευ τούτου οὐδὲ πολίτας ἐλευθέρους, οὐδὲ στρατιώτας ἀφωσιωμένους, οὐδὲ πατρίδα σεβαστὴν ἃς ἐλπίζωμεν καὶ φιλοδοξῶμεν καὶ ἂν ἔτι οἱ ἀριστοὶ τῶν νόμων συντάσσονται καὶ ψηφίζονται, πικρὰν μᾶλλον προωρισμένοι ν' ἀποτελέσωσι πρὸς τὸν ἄλλον ἡμῶν βίον ἀντίθεσιν καὶ θλιβεράν εἰρωνίαν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Μετὰ τὴν Ὑψωσιν

Μάρκου 34—38

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος. Ὅστις θέλει ¹ ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ² ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν ³ καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ⁴ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν. Ὅς δ' ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσθκόντων, οἵτινες οὐ μὴ γενώσονται θανάτου, ἕως ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλθούσαν ἐν δυνάμει.

Σημειώσεις.

- 1) Θέλει = Δηλοῖ τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀβίαστον τοῦ ἀνθρώπου.
- 2) Ὁπίσω μου ἐλθεῖν = ὡς ὁπαδοὶ μαθηταὶ νὰ ἀκολουθήσουν.
- 3) Ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν = ἦτοι ἃς ἀρνηθῇ ἐντελῶς τὴν ἰδίαν θέλησιν, τὴν τὰ ὕλικά ποθεύσαν.
- 4) Καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ = καὶ ἃς ὑφίσταται ἐκουσίως βασάνους, στενωχίας, θλίψεις, ἀτιμώσεις, πάντα ὅσα ὁ σταυρὸς προσπορίζειται τῷ ἀνθρώπῳ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ

Μία τῶν ἀξιώσεων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποῖαν ἀπαιτεῖ ἀπὸ ἐκείνου ὁ ὁποῖος θέλει νὰ γίνῃ ὁπαδὸς αὐτοῦ, εἶναι αὕτη τὴν ὁποῖαν ἠκούσαμεν ἐν τῇ ἀναγνωσθείσῃ σήμερον περικοπῇ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἕκαστος. Τίς εἶναι καὶ ποῖος ὁ σταυρὸς οὗτος; — Τὸν σταυρὸν αὐτοῦ αἶρει ἐπ' ὧμων ὁ εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον καταδικασμένος καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης φερόμενος. Αἶρει τὸν σταυρὸν τὸ ὄργανον τῆς θανατικῆς αὐτοῦ ἐκτελέσεως, καὶ κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος αὐτοῦ δέχεται σιωπῶν τοῦ ὄχλου τὰς ὕβρεις καὶ τὰς περιφρονήσεις, τοὺς ἐξουθενισμοὺς καὶ τὰς βλασφημίας, καὶ προχωρεῖ σιωπῶν. Ὁ χριστιανὸς ἀποσπώμενος ἀπὸ τοῦ κόσμου, καὶ προχωρῶν πρὸς τὸν θάνατον τοῦ ἰδίου ἐγὼ ὀφείλει νὰ πάσχῃ καὶ φέρηται ὡς ὁ καταδίκος ἐκεῖνος εἰς ὃν ἐπιβάλλεται νὰ φέρῃ τὸν σταυρὸν του, καὶ νὰ δέχηται ψυχραῖος τὴν γενικὴν τοῦ κόσμου περιφρόνησιν. Ἐκουσίως ὀφείλει νὰ ὑπομένῃ τὴν ταπεινώσιν ταύτην ὁ σταυρὸς αὐτοῦ, εἶναι τὸ σημεῖον τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸ θέλημα ἐκείνου, ὅστις προηγείται αὐτοῦ καὶ ὀπίσω τοῦ ὁποῖου ἀκολουθεῖ. Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τίς ὁ περίξ αὐτοῦ

κόσμος, καὶ τίνες αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐγκολποῦται γενόμενος Χριστιανός. Αἱ ἀρχαὶ αὗται δὲν εἶναι ὅμοιαι πρὸς τὰς ἀρχὰς αἰτίνες ὁδηγοῦσι τὸν ἔξω τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου· ἔχουσι σκοπὸν νὰ μορφώσωσι τὸν Χριστιανὸν πολίτην Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, κόσμου ὅλως ξένου, τοῦ κόσμου τοῦ ὕλικου, ἐπομένως ὁ κόσμος δὲν θέλει ν' ἀναγνωρίῃ μέλος αὐτοῦ τὸν Χριστιανὸν ἀλλ' ὡς ξένον μισεῖ, καὶ ἀποστρέφεται αὐτόν. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ βλέπων αὐτὸν ἀποφεύγοντα ὅλα ἐκεῖνα ὅσα αὐτὸς θαυμάζει καὶ ἐπιζητεῖ, τὰς ἡδονὰς τὰς ὕλικας καὶ ἀπολαύσεις, τὰς ἀδικίας καὶ τὰ μίσκη, τὴν ἀσωτείαν καὶ τὴν ἡδυπάθειαν χλευάζει ἐμπαίζει, καθιστᾷ αὐτὸν ὑποκείμενον τοῦ γέλωτος. Καὶ ὁ χριστιανὸς ἐπιδιώκων ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ ἐπὶ γῆς βίου αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν, προχωρεῖ πρὸς ταύτην μηδὲν προσέχων εἰς τὰς περὶ αὐτὸν βομβούσας φωνὰς τοῦ ὕλικου κόσμου. Δέχεται τὰ πάντα ὡς ὁ εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον κατὰδικος καὶ εἰς ἐν καὶ μόνον ἔχει τὴν προσοχὴν καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐστραμμένα, εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπολέσῃ τὰ ἔχνη τοῦ θεοῦ αὐτοῦ διδασκάλου καὶ θεανθρώπου λυτρωτοῦ, ὀπίσω τοῦ ὁποίου ὁ χριστιανὸς ἀκολουθεῖ.

Ὁ σταυρὸς ὁποῖον ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐπ' ὧμων ὁ Χριστιανός, εἶναι φορτίον τὸ ὁποῖον ἐκουσίως βραδύζει οὗτος. Καὶ ἡ ἐκουσία αὕτη ἄρσις τοῦ σταυροῦ καθιστᾷ τὸν σταυρὸν τοῦτον ἐλαφρόν, καὶ τὴν πίσιν αὐτοῦ εὐχάριστον εἰς τὸν Χριστιανόν. Καὶ εἶναι διὰ τὸν Χριστιανὸν τοῦτον ὁ σταυρὸς, ἢ τοῖς περιφρόνησις τοῦ ὕλικου κόσμου καὶ αἱ ὕβρεις καὶ ἐξουδενισμοὶ αὐτοῦ, ἢ ἀληθὴς καὶ ἀσφαλὴς τιμὴ.

Ὁ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ὁδηγούμενος, καὶ φέρων ἐπ' ὧμων τὸν σταυρὸν δὲν ἀνῆκει πλέον εἰς ἑαυτὸν ἀλλ' εἰς τὴν Δικαιοσύνην. Τοῦτο καλῶς αἰσθάνεται καὶ ἐννοεῖ ὁ κατὰδικος. Καὶ ὁ Χριστιανὸς ὁ ἐκουσίως ὑπαγόμενος εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ αἰρὼν ἐκουσίως καὶ ἐν πληρεστάτῃ συνειδήσει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ δὲν ἀνῆκει εἰς ἑαυτόν, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἡγεῖται αὐτοῦ, εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος κατεδέχθη ἄθῳς καὶ ἀγιος ὢν, νὰ γίνῃ ἀνθρώπος, νὰ συκοφαντηθῇ καὶ διασυρῇ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῶν εὐεργετουμένων ὑπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν τῆς καταδίκης, ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἐγκαρτέρησις, ἡ ἀνεξικακία καὶ ἡ ἀλήθεια, ἡ ἀνοχή καὶ ἡ ἀνταπόδοσις καλοῦ ἀντὶ κακοῦ. Καὶ εἶναι ὁ σταυρὸς οὗτος βαρὺς ἀλλ' ἡδύς. Εἶναι βαρὺς διότι εἶναι διαπάλη τῆς Χριστιανικῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς τὸ ἀνθρώπινον ἐγώ. Εἶναι ἡδύς διότι παράγει ψυχικὴν εὐφροσύνην ἀπερίγραπτον, ἱκανοποίησιν ἀνέκφραστον. Εἶναι ὁ σταυρὸς οὗτος προῖον γνήσιον τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ. Ὁ ἀγαπῶν δὲν ὀργίζεται κατὰ τῶν ἐπιθέσεων κατ' αὐτοῦ. Ἀνέχεται τὰ πάντα χαίρων, καὶ σπεύδει νὰ φανῇ ἐπικουρὸς εἰς τοὺς ἀδικούντας αὐτόν, ὅταν οὗτοι πάσχοντες χρῆζουσιν τῆς βοηθείας αὐτοῦ. Λοιπὸν τὸν σταυρὸν τοῦτον καίτοι τοιοῦτον ἑκάστος ἐξ ἡμῶν ἀρετῇ ἐπ' ὧμων ἀγογγύσως καὶ ἀεὶ ἀκολουθῇ ὀπίσω τῶν βημάτων τοῦ θεοῦ Λυτρωτοῦ βέβαιος ὅτι θὰ σώσῃ τὴν ἰδίαν ψυχὴν καὶ θὰ κληρονομήσῃ τὴν οὐράνιον χαρὰν.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Η ΖΕΡΒΟΠΟΥΛΑ

Κάτω στὸν κάμπο τὸν πλατὺ, τὸν ἑμορφὸν τὸν τόπον
Συνάχθησαν ἡ λυγρὰ νὰ χτίσουν μοναστήρι.
Τὰ περιστέρια κουβαλοῦν, τὰ χελιδόνια χτίζουν.
Τὸ χτίσανε, τ' ἀπόχτισαν, πλάνουν χορὸν χορεύουν.
Μερὰ χορεύουν ἡ ξανθὴς, μερὰ ἡ μαυρομάτες

Κι' ἀνάμεσα ἀπὸ ταῖς δυὸ χορεύει ἡ Ζερβοπούλα,
Ποῦ λάμπουν τὰ παπούτσιά της κι' ἀστράφτ' ἡ φορεσιὰ της.
Ὁ Βασιλῆας ξεκίνησε τὸν πόλεμον νὰ πάη.
Τ' ἀσκέρι του κοντοκρατεῖ καὶ τὸν χορὸν κυττάει.
Ἄχ! νὰ μὴν ἦμουν Βασιλῆας, μὴν ἦμουν γίδις τοῦ Ρήγα.
Νὰ πῆγαινα νὰ πιάνουμαν σὲ Ζερβοπούλας χέρι.

ΑΙ ΑΓΙΑΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

Ο ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Καὶ μελετῶμεν ἤδη τὸ δεύτερον μέρος τῆς Λειτουργίας τῶν Πιστῶν.

Ἐπικαλεσθεὶς ὁ ἱερεὺς, ἢ ὁ λειτουργὸς Ἀρχιερεὺς τοῦ οἰκτιρμῶν τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς μεσιτεύουσι δύναμιν πρὸς παροχὴν τῶν μεγάλων χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος, ἅτινα ὁ λειτουργὸς ἐν τῇ εὐχῇ τῆς Προσκομιδῆς ἐκαλεῖται, χαιρετίζει τὴν ἁγίαν Συναξιν εὐχόμενος τὴν Εἰρήνην εἰς πάντας:—Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ εὐλογεῖ τὸν λαὸν τὴν συνήθη διὰ χειρὸς εὐλογίαν, καὶ ὁ λαὸς διὰ τοῦ χοροῦ ἀντιπεύχεται αὐτῷ λέγων:—Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματος Σου εἰρήνη αὕτη. Καὶ ἀφ' οὗ δοθῇ οὕτως ἡ εἰρήνη εἰς πάντας ἔρχεται ὁ Διάκονος ζητῶν τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐν ταῖς καρδαίαις καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν πιστῶν ἐγκαθιδρυθείσης εἰρήνης ἐξωτερικοῦ σημείου τῆς ἀγάπης, τοῦ ἀδελφικοῦ ἀσπασμοῦ.

Ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς ἀναγράφεται ὅτι ὁ Διάκονος λέγει· Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ. Καὶ ἀσπαζέσθωσαν οἱ τοῦ κλήρου τὸν Ἐπίσκοπον, οἱ λαϊκοὶ αἱ δὲ γυναῖκες τοὺς λαϊκοὺς, αἱ γυναῖκες τὰς γυναῖκας. Ἀντὶ τῆς εὐφροσύνης ταύτης ἡ παρ' ἡμῖν Ἱερὰ Λειτουργία ἀποβλέπει εἰς τὸν σκοπὸν ὃν ἔχει ὁ ἀσπασμὸς οὗτος καὶ ἄλλην ἀρχαίαν διατάξιν τῆς στιγμῆς ταύτης παραφράζουσα: «Μή τις, καὶ τις ὅτις ἐν ὑποκρίσει, τίθῃσιν ἐν τῷ στόματι τοῦ Διὰ τὸν κόνου τὴν προτρεπτικὴν ἐκφώνησιν.—Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν». Ἡ ἀγάπη ἡμετέρα μεταξὺ ἀλλήλων ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ, ἡτοι ἐν κοινῇ ἀς κυριαρχήσωμεν πάντες ὁμοῦ εἰπόμενοι ὅτι πιστεύομεν τὴν κοινὴν συμφωνίαν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, καὶ ὅτι ἕνα Θεὸν ἀναγνωρίζομεν ἁ Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ἀναγνωρίζομεν ἀχώριστον». Ὅπερ, συνεχίζων τὴν ἰδέαν τοῦ Διακόνου ψάλλει διὰ τοῦ χοροῦ ὁ λαός. Ἀρχαιότερον ὅμως τοῦτου εἶναι τὸ ἐν ἀρχιερατικῇ λειτουργίᾳ ψαλλόμενον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ «Ἀγαπήσω Σε Κύριε ἡ ἰσχὺς μου. Κύριος στερῶμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου».—Θά ἀγαπῶ στερῶμά μου καὶ καταφυγή μου ὁ Σωτὴρ μου. Καὶ τοῦτου ψαλλομένου, ἡ κατὰ τὸν ἀσπασμὸς ἄλλοτε μὲν μεταξὺ πάντων τῶν ἐν τῇ Συνάξει σήμερον δὲ μεταξὺ μόνων τῶν ἱερέων ὅταν συλλειτουργῶνται πλείονες· ὅταν δὲ καὶ ἀρχιερεὺς λειτουργῇ οἱ ἱερεῖς ἀσπάζονται τὸν ἀρχιερέα καὶ ἀλλήλους.

Ὁ ἀσπασμὸς ἡτοι τὸ φίλημα τῆς ἀγάπης εἶναι γνήσιον Ἀποστολικὴν παραδόσεως διδασκαλίαν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ, γράφει ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς Ῥωμαίους. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ γράφει πρὸς Κορινθίους Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ πρὸς Θεσσαλονικεῖς, Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης, ἐν τῇ πρώτῃ καθολικῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἀναγράφει καὶ Πέτρος ὁ Ἀπόστολος. Καὶ ὁ ἀσπασμὸς οὗτος, σημεῖον προφανοῦς ἀγάπης τῶν Χριστιανῶν. Εἰσαχθεὶς εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν Χριστιανῶν, ὡς σημεῖον τῆς ἀδελφότητος αὐτῶν, ἀπέβη τάχιστα, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔκκλησιασμοῦ, μέρος τῆς δημοσίας λατρείας τῶν Χριστιανῶν καὶ δὴ ἐκείνων, οἵτινες εἶχον νομιμοποίησιν τὴν θέσιν αὐτῶν.

26,660	"	"	"
96,146	"	"	"
00,633	"	"	"
126,434	"	"	"
1,658	"	"	"
175,204	"	"	"
39,443	"	"	"
80,954	"	"	"